

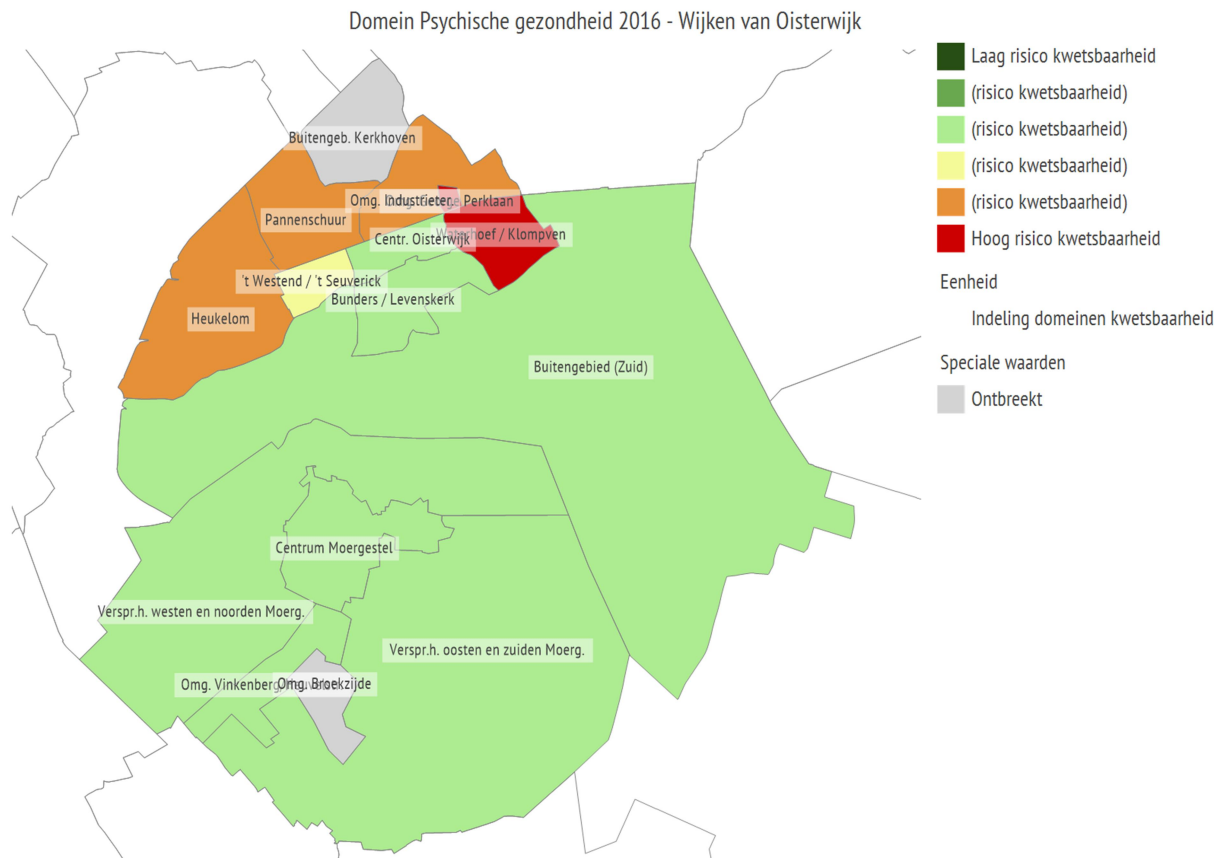

Oisterwijks Manifest Sociale Veerkracht

Oisterwijk is kwetsbaar waar het gaat om de psychische gezondheid van haar inwoners (*Kwetsbaar Brabant*, augustus 2017). Daarom moeten we de sociale veerkracht van deze inwoners versterken. Verschillende initiatieven willen hiertoe de krachten bundelen vanuit sociaal ondernemerschap. Dit vraagt om visie en gelijkwaardigheid in samenwerking.

Sociale veerkracht

De Provincie Noord-Brabant maakt zich zorgen over een groeiende tweedeling tussen Brabanders die zich wel redden en kwetsbare Brabanders die minder zelfredzaam zijn, door het ontbreken van sociale netwerken. Daarom wil zij – in haar bestuursakkoord *‘Beweging in Brabant’* - de ‘sociale veerkracht’ van Brabant versterken. Er is zelfs een *Brabants Manifest Sociale Veerkracht* om te bewerkstelligen dat *“iedereen mee moet kunnen doen in de snel veranderende samenleving waarin we vandaag de dag leven”*. Dit *Oisterwijks Manifest Sociale Veerkracht* wil daar een lokale vertaling van zijn. Want Oisterwijk is kwetsbaar waar het gaat om de psychische gezondheid van haar inwoners.

Bron: KwetsbaarBrabant

Wat is precies 'sociale veerkracht'? Sociale veerkracht is "het vermogen van mensen en gemeenschappen om met veranderingen om te gaan en de toegang tot externe hulpbronnen die ze daarbij hebben". Bij externe hulpbronnen gaat het over de mate waarin mensen beschikking hebben over een sociaal netwerk, inkomen, opleiding, werk, publieke voorzieningen en woonkwaliteiten. 'Samen-redzaamheid' is een sleutelwoord bij sociale veerkracht.

Visie

Hoe krijgen we meer 'beweging in Oisterwijk', realiseren we een sociaal veerkrachtige gemeente die samenredzaam is? Ondergetekenden van dit manifest stellen dat we hierin nog een lange weg te gaan hebben, maar willen hierin concrete stappen zetten. Stappen vanuit sociaal ondernemerschap en maatschappelijke vernieuwing die gebruik maakt van de kennis en ervaring in de samenleving, maar ook van de verbindende en positieve waarde van cultuur en natuur. En bovenal concrete stappen vanuit de directe noden en behoeften van kwetsbare en minder zelfredzame inwoners van Oisterwijk, als gevolg van armoede of ziekte, vanuit een 'doorpakken mentaliteit'.

Dit vraagt als 1^e stap om een visie op het sociale domein, en met name het grijze vlak van psychische kwetsbaarheid (dementie, depressie, eenzaamheid), 'zorgmijders' en 'sappelaars' die op het sociaal minimum leven. Een visie die uitgaat van bundeling van krachten en gelijkwaardigheid in samenwerking, en in het teken staat van eigenaarschap, preventie en maatwerkoplossingen naar 'menselijke maat'. En een visie die ontmoeting en verbinding centraal stelt als de grondslag van een sociaal veerkrachtig Oisterwijk.

Uitnodiging

Oisterwijk kent tal van maatschappelijke initiatieven met maatschappelijk gedreven initiatiefnemers (zie bijlage 1), die een rol kunnen spelen bij het realiseren van een sociaal veerkrachtig Oisterwijk. Zaak is om de krachten en energie in deze initiatieven te bundelen. Om hier de aanzet toe te geven nodigen de ondertekenaars van dit manifest u uit voor een workshop 'naar een sociaal veerkrachtig Oisterwijk'.

Datum: woensdag 24 januari 2018

Tijdstip: 18.00-20.30 uur (voor soep en een broodje wordt gezorgd)

Locatie: cultuurcentrum Tiliander

In deze workshop zal gedeputeerde Henri Swinkels van de Provincie Noord-Brabant zijn visie geven op 'sociale veerkracht'. Verschillende initiatieven in Oisterwijk zullen zich presenteren. Waarna we met elkaar de bouwstenen van een sociaal veerkrachtig Oisterwijk zullen ontwikkelen en concrete afspraken maken.

Ondertekenaars

De ondertekenaars van dit manifest (in alfabetische volgorde):

Ruud van Eeten, cultuurcentrum Tiliander

Ellen Geerts, Atelier Beeldkracht voor mensen met geheugenproblemen

Sanne van den Hoven, Pedagogische Praktijk Van Den Hoven

Joop van Hezik, Dementie Coöperatie Oisterwijk

Frans Kapteijns, B-team

Magda Peters, Samentuin d'n Ekker

Rianne Pijnenburg, case manager dementie

Eric Rentmeester, Mentorhulp Oisterwijk

Karin Rentmeester, Mentorhulp Oisterwijk

Yvonne Riphagen, case manager dementie

Wilma Schutte, Thebe De Vloet

Paul van der Velden, Woonstichting Leystromen

Bijlage

Groen voor Grijs

Groen is heilzaam voor de fysieke en psychische gezondheid van mensen. In Oisterwijk loopt al enkele jaren het project 'Groen voor Grijs', waarin de versteende en vergrijsde wijk Waterhoef vergroend wordt ten behoeve van de kwaliteit van leven van kwetsbare ouderen (dementie, depressie, eenzaamheid) en hun mantelzorgers. Inmiddels zijn enkele plekken vergroend, en is daardoor vooral ook de sociale samenhang in de wijk vergroot. Door het creëren van groene 'trefpunten', geveltuintjes en meerdere nieuwe groene initiatieven in de maak. Gerealiseerd door wijkraad en wijkbewoners (inclusief kinderen), woningstichting, sociale ondernemers, maar ook B(iodiversiteit)-team en vluchtelingen. Met nieuwe vormen van communicatie als 'tentmomenten' in de buurten, en in eigen ontwerp en beheer van de openbare ruimte met een 'schoffelploeg'. Het project Groen voor Grijs is één van de vier projecten van het programma Groen en Welbevinden van de Topsector Tuinbouw van het Ministerie van Economische Zaken.

Mentorhulp Oisterwijk

Mentorhulp Oisterwijk is een sociale onderneming gericht op het versterken van de sociale veerkracht in met name de gemeente Oisterwijk waarin alle bevolkingsgroepen participeren en inwoners zich thuis voelen, elkaar weten te vinden en ondersteunen. Waar verbindingen gelegd worden tussen jongeren, ouderen, eenzame mensen, mensen met een beperking, autochtone en allochtone inwoners. Door het realiseren van een maatschappelijk inloopsprekkuur en het mede opzetten en begeleiden van sociaal maatschappelijke projecten voor Stichting Oisterwijk Centraal op het gebied van armoede, eenzaamheid, ontmoeting en integratie, zoals: Eten Wat De Pot Schaft, De Aanschuiptafel en Interculturele Ontmoetingen.

Dementie Coöperatie Oisterwijk

Oisterwijk is in Brabant koplopergemeente 'dementievriendelijke gemeenten', met de Dementie Coöperatie Oisterwijk als sociale onderneming. Oisterwijk kent ruim 550 inwoners met de diagnose dementie, en dit aantal zal sterk toenemen. Coöperatie stamt van het Latijnse woord 'coporare' dat 'samenwerking' betekent. In allerlei samenwerkingsprojecten op maatschappelijk en cultureel gebied, door trainingen en communicatie (dementie-wijzer, dementheek, boekje levensverhalen) en het betrekken van horeca en dienstverlening wil de Dementie Coöperatie Oisterwijk een 'dementievriendelijke gemeente' die mensen met dementie niet verandert (kan niet) maar zichzelf verandert zodat mensen met dementie en hun (vaak overbelaste) mantelzorgers volwaardig deel kunnen nemen aan de samenleving. Aan de Dementie Coöperatie Oisterwijk ligt een verdienmodel ten grondslag, gebaseerd op lidmaatschapsgelden en het ontwikkelen van producten en diensten, zodat er geen afhankelijkheid is van subsidies.

B-team Oisterwijk

Oisterwijk afficheert zichzelf als 'parel in het groen', maar hoe groen is Oisterwijk in woord en daad? De biodiversiteit in Brabant staat sterk onder druk. Om de biodiversiteit binnen de bebouwde kom te behouden en vergroten kent Oisterwijk het Oisterwijkse B(iodiversiteit)-team. Een groep van vrijwilligers die als kritische luis in de pels het gemeentebestuur gevraagd en ongevraagd van advies dient, maar ook burgerinitiatieven die de biodiversiteit bevorderen ondersteunt met 'B-team productions'. Het B-team koestert haar onafhankelijkheid, door geen officiële gemeentelijke status als adviesorgaan te willen of gemeentelijke subsidie aan te vragen. Als formule om gebruik te maken van de kennis en ervaring in de samenleving heeft het B-team landelijke bekendheid en navolging gekregen in omliggende gemeenten. Het B-team is partner in het project Groen voor Grijs.

Atelier Beeldkracht

Stichting Beeldkracht Oisterwijk is een kunstatelier voor mensen met geheugenproblemen/ dementie. Uitgangspunt: cursisten de mogelijkheid bieden om hun leefwereld en emoties te vertalen in beelden; een mogelijkheid om je op een andere manier uit te kunnen drukken; een mogelijkheid om je handen weer iets te laten scheppen dat er toe doet. Daarnaast: ontmoeting, communicatie en deelname aan de samenleving. Door exposities, het werken op locatie en presentaties verzorgt Beeldkracht informatie, inspiratie en legt verbindingen met de Oisterwijkse samenleving; laten zien wat er wél kan, een andere benadering. Mensen met dementie doen mee! Het is verrassend voor de deelnemers te ontdekken wat er allemaal nog mogelijk is, over welke talenten men beschikt en waartoe men in staat is, wat men kan. Dat geeft een enorm zelfvertrouwen en draagt bij aan het welzijn van de mens met dementie. Mensen gaan ook thuis schilderen, worden geactiveerd en gestimuleerd. De naasten/mantelzorgers zijn eveneens verrast door deze positieve ontwikkeling. Er wordt een nieuwe kracht aangeboord.

Cursiste: " ik raak zoveel kwijt in mijn hoofd, maar hier vind ik weer andere dingen terug".

Doen!

Het project Doen! bestaat sinds november 2016 en wordt uitgevoerd door Pedagogische Praktijk Van den Hoven. Doen! is voor alle mensen uit de gemeente Oisterwijk, voor zowel jong als oud. Het is bedoeld om mensen kortdurend een steuntje in de rug te geven. Doelen zijn:

- De zorgkosten te beperken; dat mensen geen intensieve zorg nodig gaan hebben of specialistische hulp kan worden afgeschaald.
- Mensen het Oisterwijkse inbrengen, dus in contact brengen met anderen in samenwerking met organisaties. Door een activiteitenbudget is het ook mogelijk is voor mensen met een kleine beurs om deel te nemen aan het project.

Daarnaast verzorgt Pedagogische Praktijk Van den Hoven thuisbegeleiding op basis van PGB en toeleiding van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt naar passend werk.

Samentuin d'n Ekker

Ontmoeten en verbinden staat voorop in de buurtmoestuin van Pannenschuur. Gezamenlijk gezond en gezellig bezig zijn: starten met koffie of thee, wroeten in de grond en na afloop met de oogst naar huis. Om de buurt meer te betrekken bij het bedrijf stelt, de Piet van Meintjeshoeve de grond gratis ter beschikking. Voor de vrijwilligers is deelname gratis. Geen privé tuin voor de volwassenen maar samen aan de slag. Kinderen krijgen wel een eigen stukje grond. Daarnaast kunnen scholen en kinderopvang de tuin in hun lesprogramma betrekken. 'Vitamine G(roen)' voor het fysiek en psychisch welbevinden van mensen. En natuurlijk levert de tuin een waardevolle bijdrage aan de verbetering van de biodiversiteit.